

**[„«GAZETA GENERALĂ DE
AUGSBURG» ARE ÎN BUCUREȘTI...”]
– de Mihai Eminescu [17 iulie
1882]**

„Gazeta generală de Augsburg” are în București un corespondent care, în toate dările de seamă pe care le-a făcut acestei foi, s-a dovedit amic partidului roșu. În adevăr, n-am cunoscut opinie rea exprimată de roșii în privirea partidului conservator de ex. sau a altora al căreia răsunset să nu se fi făcut corespondentul. Având dar, în ce privește informațiunile

sale anterioare, pururea de sorginte sferile guvernamentale, sprijinindu-le și făcându-se organ al inspirațiilor lor, e probabil că și informațiunea ce-am dat-o ieri și pe care o repetăm azi să fie luată din aceleași sorginți.

Foaia germană din Augsburg zice așadar: că dizolvarea Camerelor e hotărâtă pentru finele lui septembrie și că imediat se vor escie alegeri pentru o Constituantă sau, mai bine zis, pentru o Adunare de revizuire. Pro forma sau ca pretext al acestei dizolvări va servi necesitatea de-a se introduce în textul Constituției vorba „Rege” în locul vorbeii „Domn”, căci aceasta vorbește pururea de „Domn” nu de „Rege”. Cauza adevărată însă a dizolvării este atitudinea Adunării în cestiunea Dunării. Majoritatea neprimind propunerea Barrčre, România ar fi cu totul izolată; guvernul deci voiește ca ea să se primească de viitoarea Adunare, subînțelegându-se că evenimentele ce amenință pacea Europei [î]i dictează României necesitatea de-a evita izolarea și de-a se alipi la un grup sau la altul de puteri.

„L'Independance belge” se face asemenea organul acestei știri. Ea zice:

Situația parlamentară în România e de mult timp turburată și dificilă. Se vorbește de-o apropiată dizolvare a Camerei deputaților. Aceasta este în maioritate defavorabilă propunerii Barrčre privitoare la cestiunea Dunării, propunere pe care guvernul

– în lipsă de altceva mai bun – se vede în ajun de-a fi dator s-o apere, pentru a nu lăsa România cu totul izolată între puterile europene. Pe de altă parte, cată a se proceda la revizuirea Constituției pentru a modifica, titlul de Principe, care se dă încă regelui Carol, deși România a fost proclamată Regat. Ar trebui dar să se întrunească o Constituantă. Acestea sunt cuvintele ce se invoacă în favoarea dizolvării, care de altfel nu este încă decât în stare de proiect.

„Românul”- despre care nu mai știm până la ce grad e oficios-dezminte aceste știri în chipul următor:

Judecând după cele ce toți știu, credem că „l’Independance belge” e rău informată.

Într-adevăr, nu e nici o deosebire între vederile majorității Camerei și, putem adăuga, ale națiunii, și vederile guvernului în cestiunea propunerii Barrère.

Toți, fărăosebire de păreri, consideră acea propunere nu numai ca atingătoare drepturilor de suveranitate ale țării, ci și ca jicnitoare libertății Dunării și deci comerciului puterilor occidentale.

Deosebire în această privință nu e și nu poate fi.

Cât pentru revizuirea Constituțiunii în vedere d’ a schimba titlul ce se dă suveranului, toată țara știe că nici o trebuință nu este. Cuvântul „Domn”, cum s-a explicat în Parlamentul român, însemnează suveran, deci nu numai principe, ci și rege și împărat. Deci într-un nimic proclamarea Regatului român nu motivează o revizuire a Constituțiunii.

Într-un cuvânt, nu e până acum cunoscută nici o rațiune pentru dizolvarea Parlamentului, care acum nu este nici întrunit și care nu mai are a trăi, după lege, decât numai până la 15 februarie 1883. Astfel invederat ne pare că ziarul belgian a fost indus în eroare.

Lăsăm cu totul de-o parte sofisma „Românului” că, după espicările date în Parlament de oameni ignoranți, „Domn” ar fi însemnând și „Rege”, și „Împărat” chiar. Domn nu poate avea decât înțelesul pe care-l dădeau Domnii români înșii: Dux, Magnus Dux, Princeps (transalpinus).

Constituția, întrebuintând același nume, nu-i dă decât același înțeles. E cu desăvârșire nedemn de-a substitui prin sofisme și jucării de cuvinte unui termen din Constituție alt înțeles

decât acela pe care-l are.

Pe de altă parte, pe cât ne-a fost de indiferentă modificarea titlului, în schimbul recunoașterii căruia se făcuseră promisiuni lunecoase în cestiunea Dunării, tot atât de indiferentă ni se pare schimbarea cuvintelor în text. În realitate nu trăim în monarhie, precum bine – a zis-o d. C. A. Rosetti, ci în republică. Republică având și încă în cea mai rea formă a ei, consistând din dominațiunea străinilor, postulanților și samsarilor, e cu totul indiferent care e eticheta acestui regim republican. Ce-i pasă turmei în veci nenorocite ce nume colectiv au apăsătorii ei, zicem, schimbând un vers al lui Alexandrescu.

Prin urmare deie-se orice echivalent lexical vorbei „Domn”. Fie Dalai – lama, fie taikun, fie şahinşah, papă ori împărat, esența monarhică a cuvântului a căzut și nu mai însemnează nimic; nici una din prerogativele monarhice nu se exercită pentru a pune frâu viciilor și turpitudinelor unui partid ignorant și corupt; trădarea e recompensată și felonia decorată; academia Văcăreștilor a devenit pepinieră pentru recrutarea de prefecti și financiari, bugetul e falansteriul nevolniciei intelectuale și morale: indiferent ce titlu o mai fi când esența nu mai este. De aceea e și firesc ca schimbarea unui lucru atât de indiferent precum e titulatura să fie numai pretextul pentru înaintarea unui interes străin, pentru concesiuni reale în cestiunea Dunării.

Dezmințirii „Românului” nu i se cuvine decât crezarea pe care o merită o foaie care-a spus de-atâtea ori neadevărul.

Proiectul de-a dizolva Adunarea trebuie să fi existând sau să fi existat cel puțin. El va exista, ca efect necesar al unei cauze fatale, de câte ori un interes al țării va fi de pus la mezat. Nu doar că Adunarea actuală ar fi absolut intratabilă; dar s-au îmbogățit aproape toți și vor fi urcat tarifa conștiințelor lor. Se vede că d-lui Brătianu [î]i trebuie una cu tarifele mai scăzute ca să meargă lucrurile strună.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1882-1883, 1888-1889

„TIMPUL”, „ROMÂNIA LIBERĂ”, „FÂNTÂNA BLANDUZIEI”

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XIII

Mihai-Eminescu.Ro